

CSIKI LAPOK

POLITIKAI HETILAP

ÉS CSIKVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Györgyjakab M. Utóda könyvkereskedése, hová a
lap szellemi részét illető minden közlemény, vala-
mint hirdetések s előfizetési díjak is küldendők.

Megjelenik a lap
Minden Szerdán.
Kéziratok nem adunk vissza.

FELELŐS SZERKESZTŐ
Dr. FEJÉR ANTAL,
FÜGYED.

Nyitvatartási órák:
soronkint 40 fillérért közöltetnek.
Egyes lap ára 20 fillér.

Előfizetési ár:
Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre
4 kor. Negyedévre 2 kor.
Hirdetési díjak a legelőbbban számítottaknak

Felhívás előfizetésre.

A „Csiki Lapok” jelen számával XIV-ik évfolyamába lép, tehát 3 évvel több mint egy évtizede, hogy a közérdek szolgálatába lépett s különösen Csikvármegyének és az abban lakó csiki székelységnek érdekeit igyekezett előmozdítani az egész vonalon. Hogy a Csiki Lapok miként járt el elvállalt kötelessége teljesítésében, miként tudott megfelelni a rá bízott feladatoknak, azt megbírálni, arról ítéletet mondani lapunk olvasó közönségének áll jogában, arra első sorban tisztelt előfizetőink vannak hivatva, kik anyagi támogatásukkal nyújtottak módot arra, hogy a kitűzött célt annyira, a mennyire megközelíthessük.

Vissza tekintve, az elmúlt 13 évre annyit talán szerénytelenség nélkül még is elmondhatunk, hogy a „Csiki Lapok” iránt a lefolyt évek alatt tapasztalt érdeklődés és pártfogás az évek számával folyton növekedett s kicsiny kezdetből kiindulva előfizetőink száma folyton gyarapodott, mely körülmény lehetővé tette azt, hogy a „Csiki Lapok” ma már jóval nagyobb alakban, a közérdekű dolgok és a közügyek megvitására sokkal kiterjedtebb térral rendelkezve, szolgálhatja a közérdeket.

Midőn mélyen tisztelt előfizetőinknek a múltban tanúsított kitartó pártfogásért hálás köszönetet mondunk, a legmélyebb tisztelettel kérjük, hogy a „Csiki Lapok”-at mint Csikvármegye és a csiki székelység érdekeit szolgáló organumot jövőre nézve is szíves támogatásukba részesíteni szíveskedjenek, mert minél nagyobb, minél kiterjedtebb leend a közönség pártfogása és támogatása a „Csiki Lapok”-is annál intenzívebben, annál nagyobb buzgósággal fog megfelelni feladatának.

A „Csiki Lapok” nagy politikát nem űz, ebben megakadályozza a ren-

delkezésre álló igen szűkösen kimért idő és tér, de azért a szabadelvűség eszméi mellett mégis rendületlenül kitart, hiven és buzgósággal támogat minden olyan ügyet és kérdést melyek a Magyarországi új korszakát megteremtő tiszta és igaz liberális magánosan lobogó zászlóját újabb diadalokra vezetik.

A „Csiki Lapok” mint eddig, úgy a jövőre nézve is tárgyilagossággal, a személyeskedéseket, egyéni torzalkodásokat minden részéből kizárja azonban készséggel helyet ad minden jogos és méltányos felszólalásnak.

A „Csiki Lapok” jövő évfolyamában a mennyire a rendelkezésre álló tér megengedi minden számában tájékoztatni fog egy a bel- mint a külföldi nevezetesebb eseményekről, hogy azon előfizetőink, kik csak lapunkat olvassák, igényeit is kielégíthesse.

Ezek mellett azonban a „Csiki Lapok” ezutánra is első sorban Csikvármegye és a csiki székely nép minden igaz ügyének fog szolgálatában állni s ezeknek előbbvitelén a legnagyobb buzgósággal és a legnagyobb szeretettel munkálkodni.

Hogy ezt az eddigénél nagyobb mértékben tehesse, arra nézve tisztelettel kérjük előfizetőinknek, olvasóinknak és dolgozó társainknak szellemi és anyagi támogatását.

Előfizetési áraink lapunk nagyobb alakja daczára is maradtak a régiek, azaz:

Egész évre	8 korona (4 fjt.)
Félévre	4 korona (2 fjt.)
Negyedévre	2 korona (1 fjt.)
Külföldre	12 korona (6 fjt.)

Ugyanczen alkalommal tisztelettel felkérjük azokat, kik az előfizetési díjakkal hátrálékban vannak, hogy a hátrálékos összegeket kiadóhivatalunkhoz (Györgyjakab Márton utóda könyvkereskedése) beküldeni szíveskedjenek.

A „CSIKI LAPOK”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Visszapillantás.

Nagy beteg ágya mellett állunk. Az esztendő utolsó óráit éli, haldoklik. ki van mondva fejére a szentenczia s mire már e sorok napvilágot látnak, szilveszter a vén sirásó koporsójára reávetette az utolsó lapát földet is. 1900. is követte elődeinek nyomdokát, eltűnt megsemmisült és az enyészet tengerének hullamai összecsaptak feje fölött.

Nem sok okunk van kimúlása felett bánkodni és épen semmi okunk sincs megsírni, mert a mennyi édes reményt keltett megszületése pillanatában, tizekét hónapra terjedő élete folyamán, épen annyi esapást, szenvedést, nyomorúságot és keserű csalódást hozott népekre, nemzetekre, társadalomra és egyesekre egyaránt. Reugeteg vért és áldozatot követelt ez is, mint többi telhetetlen elődei s ezekkel szemben alig nyújtott valamit, miért elmulását sajnálni kellene.

A társadalmi állapotok nem sokat javultak, az emberi nyomor földkerekség szerte terjed s ezzel együtt terjednek a tévtanok, az anarkizmus, mely az egész társadalmi rendet felforgatással fenyeget s a múlt évtized áldozatokat követelt magának. Umberto olasz királyt meggyilkolja Bresci, a németek fiatal, nagyra törő császárt, Vilmost egy szerencsétlen asszony szekerezével akarja levágni, az oroszok cárijának utóbbi betegsége nemelyek szintén merényletnek tulajdonítják, Sipidó a velszi herezeget akarja lepuskázni, Salson Párisban a perzsa uralkodó élete ellen tör. A művelt népek és nemzetek vállvetve küzdenek a tévtanok ellen, az anarkiát tüzzel-vassal igyekeznek kiirtani és ez nem sikerül nekik, az átkos eszme mindenfelé híveket szerez magának és mindenfelé megtámadja a társadalmi rendet s a hova egyszer befészkelte magát, azt onnan kipusztítani nem lehet.

Az oroszok fiatal csárja, humánus érzelmektől indítva az emberiséget a háboru nyomorúságaitól és veszedelmektől megmentendő, béke kongresszusra hívjaegyebe, a hatalmasságok megbízottjait s míg ezek Hágában a talán soha meg nem oldható kérdésen fontos képpel tárgyalnak, addig Déláfrikában egy igazságtalan háboru tör ki, mely tart egész éven keresztül s melyben a gazdag, hatalmas angol nép gyilkolja a szegény szabadságszerető kicsiny bur népet. A háboru már eddig is sok vért s még több vagyont nyelt el s valószínűleg a burok teljes kiirtásával, megsemmisítésével fog végződni. S mindez történik a világ nagy hatalmasságainak szemelátára.

A messzi keleten, Ázsiának a csendes tenger mosta partjain, a 450 millió lakóssal bíró Kinában kitor a boxer lázadás, a mely az összes európai nagy hatalmúknak bő foglalkozást ad. Diplomáciai nyelven ezt az eseményt kínai bonyadalomnak nevezik s ha a helyszínen tekintjük nem egyéb, mint egy véres háboru, melyben az eur. pai művelt népek esapatai gyilkolják a gyáva kínaiakat olyan kegyetlenséggel, mely a nép-vándorlás korára emlékeztet. E közben a kérdés megoldásán a diplomataik szorgalmasan munkálkodnak, igyekeznek az összekuszált szálakat szertbontani s mindegyre világga bocsatának egy-egy hírt, hogy a dolog befejezése már küszöbön van. Ennek daczára azonban ma még korántsem lehet tudni, hogy a kínai bonyadalom hova vezet és hogy mi lesz a vége. Ezt csak a jó Isten tudja.

A szomszédos Ausztriában a parlamentaris életem az egész év folytán még a legnagyobb erőfeszítéssel sem tudták a maga jogaiba visszaállítani. Az eredménytelen harcban megsebesülve egyik kormány a másik után bukott s az eredmény még is csak az, hogy az alkotmányosság mellőzésével az ugynevezett császár paragrafus dirigál.

A „CSIKI LAPOK” TARCZÁJA.

Petőfi és Bonaparte.

A franczia és magyar politikai érdekek gyakran találtak össze a múltban. Államfők és államférfiak megcsinálták a kapcsolatot, mely a két nemzetet közelebb hozta egymáshoz, mind két félre egyaránt kiható események növelték a baráti viszonyt, rokonszenveket, testvériesüléseket. II. Rákóczi Ferenc XIV. Lajos franczia királytól várta a kurucz felkelés ügyének kedvező fordulatát s midőn benne csalódott, legalább menedéket talált osztrákja, kísérte és bujdosó társai számára a hatalmas uralkodó birodalmában. Később, a győri csata előtt, I. Napoleon szelítja fel az insurgenseket Ausztriától való elszakadásra. Ezután viszont az ő számitása csorbult meg a magyar nevelés szilárd hitében, kitartásán. A pesti 1848. márcziusi események — épen úgy, mint előbb egész nemzeti újjászervezésünk a francziaországi eseményekből — a párisi forradalomból merítették lelkesedését, rákövetkező szabadságharcukat pedig a francziák általános érdeklődése — a gazdaság végnél őszinte részvéte — kísérte és kevésbé mult, hogy javunkra bele nem avátkoztak. A további fejlődés folyamán III. Napoleon császár biztatása ígeretekkel az emigránsokat, kiket a hadsereg egyik utaszata — mint egykor Rákócziék — szintén Franciaországba vezetett. A béke idején társadalmi uton fokozódik a két nemzet egymás iránti tisztelője. Bár a rácsagos politikánk mellett tudomásunk s az irodalmi és művészvilág élenkítik a régi összeütközéseseket. A bamulat és hódolat, melylyel a

francziákat a civilizáció vezérszerepében oly régóta kísérik, ma már nem viszonzatlan. Ok is foglalkoznak immár velünk. Megismerték fajnok erejét és értékét, nemzetünk lovagias volta példa számukra meg náluk, csodálják szellemi nagyságainkat, kik közül egyik másik épen Párisból hódította meg a világot. Ma már kevesebbet nevetünk a művelt francziák azon felületességén, melylyel előbb a magyar viszonyokról beszéltek, maguk a tudósok is.

A történelmi háttér annak adná meg fonatát, hogy a két nemzet egy-egy közös célért küzdött, szellemi rokonok, kar- vagy kurtársak között állítottuk fel a párhuzamat.

Mátyás király és IV. Henrik, mint legnépszerűbb fejedelmek, Zrínyi Miklós és Turenc, mint nemzeti hősök, Kossuth és Thiers, mint a szabadelvű hatalás eszménykepei, továbbá Jókai és Victor Hugo, Reményi Ede és Berlioz, Munkácsy Mihály és Delacroix, mint korszerű pályatársak képezhetnek ilyen kettes jellemrajz arcvonalat. Megkísérlem érthetővé tenni, minő indító okok fogva állított egy sorba két összeharcolt népet látszó nevet, melyek: Petőfi és Bonaparte.

Az irodalmi és termékenységek, a történelmi adatgyűjtések, viták, emlékiratok napról napra szembe tűnőbb gyarapodásának, szóval a francziák azon örökeber lelkésedések, melylyel I. Napoleon emléket őrzik és kultúraingjuk parjosa a Petőfi kultus lehet. Amazok a hősk hősét, mi a költők királyát tanuljuk egyre jobban ismerni, tisztelni. Egyik a világtörténelemnek leg többet emlegetett alakja, másik a világtörténelemnek leg érdekesebb jelenete. A közös vonás, melylyek alapján őket párhuzamba állíthatjuk, az esz-

me, mely mindkettőjüket vezette s a feladat, melyet egyik is, másik is oly dicsőségesen teljesített megoldani: a hazazeret. Bonaparte és Petőfi, a katonai és a poéta, legfényesebb példák arra, miként kell a nemzetet imádni, érte megyaratórni és érte halni meg. A miben különbségek ok; az a két pályá eltérésében, a fejlődési körülmények, rendelkezésre álló eszközök egyformátlanságában és a két jellem nem azonos vezetirányban keresendő. Napoleon, a hadvezér, a forradalomnak köszönhetette gyors emelkedését. „Nem te való győző, hanem a nép lelke: Szabadság!” (Berzsenyi Napoleonnal). Szerencsés vállalatok segítik őt abban, hogy a hatalom legmagasabb fokáról intézhesse a francziák sorsát. Ő, a nép fia, császárrá koronáztatja magát, azért, hogy annál inkább tehesse nagygyá, szabaddá, boldoggá nemzetét. Mint uralkodó nagy fényt űz, szereti a pompát, udvartartásában XIV. Lajoséhoz hasonlít pazarlása. Vele ellenében, Petőfi a költő, a köztársaság híve, teljesen demokratikus érzelmű. Bar ő maga egyik apai őso érdemeinek fogva nemes volt, erőt sehol, soha emlesten nem tesz. Nem torkoszik rang által kiemelkedni a népből, egészen egyforma akar azzal lenni, ugyan vele, mint a szerény ember az ócska kabátal. Sorsanal fogva szegénységben, gyakran nyomorban él. Azert Petőfi rangban meg sem kisebb Napoleonnal. Fejedelem ő is, mg pedig nem olyan, kinek hatalma mulandó. A korona, melyet ő visel, tartosabb még az aranytal is, lényesebb mindennél s annyira biztos, hogy azt tole senki elvenni nem tudja. Ott szerozte a szeresvari csatában, midőn pályáját, költeszetét, hazazeretet a legekesebb dandemmel, hős halálalval tetézte be.

Bonaparte Petőfi nem ismerto. A szabadság dalnok 20 hónappal azután született, hogy az egykor nagyvagyó, hatalmas és rotteggát császár számkivetésben, fogóságban meghalt. Meghalt, de felámadt szellem, él a dicsőség, nagy neve s ma már az összes művelt nemzetek meghódolnak neki, holott életében ellen küzdöttek, üldözték, rabságba huzolták, sanyargatták. Egy angol államferfi szomére is vetotte nemzetének azon bánasmódot, melyben Napoleonnak Szent-Hlóna szigetén része volt. Ki tudja nem átkozta-e meg valamelyik emberséges orosz azt a kozákok, kinek dardája szabadságharcunk legdrágább áldoztatát nemította el örökre. Petőfi Napoleonnal Hamnibal és Bem apó mellett a világ első hadvezérének tartotta. (Bem apó pedig Homer és Shakespeare mellett Petőfi nyilvánította ki a világ legnagyobb költőjének. Ezen elismerés Napoleon ajkáról sem hangzott volna másként, ha ő Petőfi fonykorát véletlenségéből megéri.)

A nagy franczia hadvezéri tehetségét bámuljuk a jelenkor hadvezetői s harcmodorát tanuljuk a hadapród- és harcászati iskolákban egyaránt. A nagy magyar költeményeit hasonlóképp ismeri a világ Lefordították azokat minden művelt nemzet nyelvére. Irodalmunkat a külföldön Petőfi képviseli a leghatasosabban. Legnagyobb teret épen a francziáknál hódított magának. Vanunk, kik Bérangernél is többre becsülik őt. Coppée, a hírneves poéta, csupan azert tanult meg magyarul, hogy őt eredetiben olvashassa. A párisi szalonokban franczia zeneszerző által irt dallamok zongorázzak:

„Heureuse nuit, je suis avec ma rose,
Dans le petit jardin nous nous divertissons.

A most folyó választásoktól sem lehet sok jót várni. A mint a körülmények mutatják a csehek ezen választások sem fogják megszelídíteni és megpuhítani s így valószínűleg jövőre nézve is marad minden a régiben. Annyit lehet remélni, hogy az ujjon összeülő parlament meg fogja szavazni az állami szükségleteket s meg ejti a delegáció és a kvóta bizottság megválasztását. A gazdasági kiegyezés szintén marad a régiében, egyébiránt e miatt nincs miért aggódni, mert a kiegyezés végleges megoldásáról biztosít a Széll Kálmán kiváló vívmánya, mely szerint a kiegyezés Ausztriával akkor jár le, mikor a külfölddel kötött szerződések. Ez lesz a legalkalmasabb időpont az Ausztriával való sikeres tárgyalásra, ha lehetséges leendő a közös, ellenkező esetben a külön vámterület alapján.

A hazai viszonyok egyik, másik tekintetben hátróztok javultak, a Széll kormány a legnagyobb következetességgel igyekszik ígéreteit beváltani, számos údvős törvényt hoztak, melyek közül különösen a földmivelés és kereskedelemügyi miniszterek által benyújtott törvények kecsegtetnek eredménnyel közgazdasági életünk javulása iránt. Ezek konstatálása mellett nem hallgathatjuk el azonban a mult évnek elszomorító jelenségeit sem, melyek az év vége felé különösen a munka hiányban élesedtek ki s melynek folytán a legszegényebb emberek ezerei és ezrei tétettek ki a nyomornak és nélkülözésnek.

Ezeknek a szerencsétleneknek nyomában segítségére sietett az állam és dícséretes buzgalommal a társadalom is, ez azonban a nyomasztó állapotnak csak enyhítése, a gyökeres orvoslást a jövőtől várjuk és ez az állam és társadalom sürgős és kitaró munkásságát fogja igénybe venni.

Vármegyénkben a lefolyt 1900-dik esztendő szintén nem hozta meg azokat az intézkedéseket, a melyektől közállapotaink nagyobb mérvű fellendülést reméltük és vártuk. A folyamatban levő arányosítás és tagosítás olyan veszedelmekkel fenyeget, melyeknek elhárítása a legnagyobb figyelmet, tapintatosságot és körültekintést igényli.

A hitelviszonyok talán minden kritikán alul állanak, a vármegye területén feles számmal felállított takarékpénztárak és pénztárhelyek aggasztóan nagy forgalmat mutatnak ki, a részvényesek javára irt osztalékok, a pénzügyletekből származó perek pedig fokmérő a lakosság anyagi helyzetének.

Örvendés jelenségeként kell konstatálnunk a községi hitelszövetkezetek felállítását a vármegye egyik és másik községében, de előre is kijelentjük,

Le monde est parti. Seuls quelques chimistes [absoient...]
 La haut au firmament
 Belles... ferriques mont
 Brillent la lune, les étoiles...
 (Baldog éjjel együtt vazyok fölammantab...)

Napoleon, a hős, a tollal is jól forgatta. „Oruozes” ezimmet megjelent önlelleirasa egyike a legikerültebb korrajzoknak s a francia irodalom legbecesebb hasonmái termékeinek. Petőfi a kultúrával is szolgált az eszmét. Személyes bátorsága és vitézsége elismerésül kapta a III. osztályú érdemrendet, midőn Duvánál, érte rajongó tábornoka. Bem apó óvakodása ellenére is harcba keveredett.

Ma már oltára áll a két nemzet két felistenének. Napoleont hazahozták: sírja a Dôme des Invalides-ban van. Teljesítették kívánását: „Je désire que, mes cendres reposent au bord de la Seine, au milieu du peuple français, que j'ai tant aimé.” (Ohajtom, hogy hamvaim a Szajna partján pihenjenek, szívében a francia népnek, melyet annyira szerettem). A Petőfi vágya, jóslata is megvalósult: Ott esett el ő a harczmezén. Sirját korealk, de meg nem találják. A fehér-egyhási emlék csak sejteti helyét.

Borosnyai K. István.

*) Petőfi költeményei fordította Melchior de Polignac gróf, Francois Coppée előszavával, Paul Ollendorf kiadása, Páris. Egy-egy dalát különféle francia szerzők zeneítették meg.

hogy ezek humánus céljaiknak csak azon esetben fognak megfelelni, ha a szövetkezetek vezetősége az intézmény intenczióját és alapszabályait folyton szem előtt tartja és különösen a kölcsönök kiutalásánál a legnagyobb körültekintéssel jár el, mert ha ezt nem teszik, akkor a vidéki szövetkezetek a már is meglévő bajt még nagyobbítani fogják.

Mindenesetre szükséges lenne itt a vármegye területén egy olyan pénztárhely felállítása, a melyből a kisebb gazdák gyorsan és a jelenleginél kisebb kamattal mellől kaphatnának kölcsönt.

Sokat vártunk és sokat reméltünk a kereskedelemügyi miniszter ur látogatásától. A körvasút kiépítését azonban a mult év nem hozta meg s vérmes reményeinkből csak annyi teljesült, hogy a székely vármegyék részére külön ipar-felügyelő nevezeték ki és a csiki fluks agyag és kőipari kiképzésére a székelyudvarhelyi szakiskolánál állami támogatás helyeztetik kilátásba és eshetőség a kiképzett ifjak a műhely berendezésénél is támogatást nyernek.

Őszintén bevalljuk, hogy mi egy agyag és kőipari szakiskola felállítását vártuk itt vármegyénkben. Dehát egyelőre a fenti intézkedésekkel is megkell elégednünk, a többi igazi székely túrellemmel a jövőtől várjuk.

Közgazdasági viszonyaink fellendítésén a vármegyei gazdasági egyesület a mult esztendőben is szorgalmasan munkált, hogy ennek eredménye nagyobb mértékben nem észlelhető az egyenesen a székely gazdáknak tudható be, kik még a legúdvösebb kezdeményezés iránt teljes közönyösséggel viseltetnek.

Politikai tekintetben a mult év folyamán különösebben két eseményt tartunk figyelemre méltónak. Az egyik, a vármegye közönségének azon megnyilatkozása, hogy a képviselői mandátumokat lehetőleg csikmegyei illetőségű érdemes férfiaknak juttatja, a másik pedig a vármegyei szabadalvúipari szervezkedése. Mind kettőtől a jövőben igen szép eredmények várhatók, ha következetesen keresztül is vitetnek.

Városunk életében nevezetes mozzanatnak tartjuk, hogy rövid idő alatt Csikvármegye egyetlen középiskolája ide fog áthelyeztetni és hogy az annyira szükséges piactér beszerzésére az eredményhez vezető lépések megtétettek s így városunk már a jövő évben alkalmas piactérrel fog rendelkezni.

Elszomorító jelenség azonban az, hogy a város előljárói részéről semmi sem történik arra nézve, hogy a város jövedelmei szaporodjanak, hogy Csikvármegye, mint városunk feltarthatása biztosítva legyen. Sőt e tekintetben ha tarozott visszaesés észlelhető. Pedig hat Csikszerecsen olyan fekvéssel bír és mint központnak olyan helyzete van, hogy kellő körültekintéssel alkalmas jövedelmi forrasokat lehetne megnyitni, melyekből nem csak a jelenlegi kiadásokat lehetne fedezni, hanem e mellett a mindenként mostohan díjazott hivatalnokok anyagi helyzetét is meg lehetne javítani. De hát nem történik semmi. Azért-e, hogy a vezető férfiak nem szeretnek vagy nem akarnak gondolkodni, avagy talán azért, hogy nincsen hozzá elég eszük??!

Sajnálattal konstatáljuk, hogy a most mult év végén már a pótlódó réme fenyeget, a mitől aztán csak egy rövidke lépés, hogy a több százados multtal bíró város nagy községgé alakuljon át.

Rövid vonalokban ez a mult esztendő képe.

Hogy milyen lesz a XX-ik század első esztendeje, az a jövődö titokteljes homályába van burkolva, hogy mi vár az emberiségre, hazánkra, nemzetünkre, vármegyénkre, városunkra az 1901-ik évben, arról a legjobb akarattal sem adhatunk számót.

De azt igen is tudjuk, hogy az Istenben vetett bizalommal és erős hittel kezdett, a szorgalommal és buzgósággal

folytatott becsületes munka előbb utóbb célhoz vezet, tudjuk azt is, hogy a többség és törvény iránti tisztelet és a forró hazaszeretet meghozza a kívánt eredményt.

Ha a beállott új esztendőben hazánk és vármegyénk lakosságának szívében és elméjében ezek az erények fogják a vezérszerepet vinni, akkor a jövő évtől sokat várhatunk.

Boldog új esztendő!!!

— Szabadalvúipari szervezkedés. A csik-karcsfalvi orsz. gyűll. képviselő választó ker. ködön felüli részében f. hó 30-án volt a szabadalvú választók szervezkedő értekezlete. Az értekezletet Mihály István pártelnök hívta össze Karcsfalván a Gégő-féle vendéglő nagytermébe. Elnök a tekintélyes számban megjelent választókat üdvözölve, előadja az értekezlet célját s kéri a megjelent választók véleményének nyilvánítását. Dániel József és Agoston József felszólalásai után az értekezlet határozatlán kimondotta, hogy képviselőjelöltül csak olyant fogadjon el, ki a megyének szülőltje s ki, mint ilyen a helyi viszonyokkal teljesen ismerős s kinek multja biztosítékot nyújt arra nézve, hogy megválasztása esetén a kerület érdekeit szíven fogja viselni. Erre elnök ajánlatára nagylelkűséggel dr. Fejér Antal ügyvéd kiáltotta ki a ker. jelöltjeit s a jelöltség elfogadásának felkérésére egy 3 tagú bizottság küldetett ki. Ezek után közösen a végrehajtó bizottságok lettek megválasztva. Az értekezlet lelkes hangulatából itelve a ker. szabadalvú pártja szép reményekkel nézhet a közelgő képviselő választás elő.

Egy jelen volt.

— A főrendiház ülése. A főrendiház december hó 21-én tartotta meg ez évben utolsó ülését Csáki Albin gróf elnöksége mellett. Az ülés elején Császár György kalocsai érsek kért szót s kijelentette, hogy az utolsó ülésen nem zárhatja le a főrendiház múlt évben az évet, minthogy a közelgő új év alkalomával alattvalói hódolattal üdvözölje a királyt. Kéri az elnököt, hogy a trón számolyának tolmácsolja a főrendek hódolatát, tántoríthatlan hűségét és üdvökívánatát. Az elnöknek és az alelnököknek is boldog újévet kíván. Csáky Albin gróf elnök kedves kötelességének tartja a főrendek üdvözletét a trón elé juttatni s az elnökség nevében köszönetet mond a jó kívánatokért. Erre elnök jelenti, hogy a főrendiház pénzügyi bizottsága megalakult, elnöke Samassa egri érsek, jegyzője Rudnyánszky József báró, helyettes jegyzője Harkányi József báró. Ezután nem kevesebb mint hat javaslatot tárgyaltak le, nevezetesen az indemnitról, véderő törvényről, horvát provizoriumról, az 1895. évi L. t.-czikk meghoszabbításáról, az inséges munkákról és az unjonecz megajánlásáról szóló javaslatokat, mindeniket megszavazták úgy általánosságban mint részleteiben. Az indemnitás tárgyalásánál Zichy Nándor gróf szólat fel, kijelenté, hogy az ő pártja és a kormány között oly nagy ir van, melyet bizalommal nem lehet áthidalni. Nagyot csalódtak a kormányban. A földmives osztály helyzete még rosszabbodott, a katolikus egyház ellen való küzdelem nem szünetel s a mellett még a terhek is folyton szaporodnak, az indemnitást nem fogadják el, Széll Kálmán miniszterelnök felett Zichynek, határozottan visszautasítja azon vádat hogy a kormány a katolikus egyházat üldöznék. A kormány valamennyi egyházzal szemben egyenlően, igazságosan és szabadalvúen jár el s valamennyi érdekeit az állam nagy érdekeire kereten belül respektálja, de *igenis ellene van a néppártnak, mert a néppárt a mely föllekezetiességen alapította törekvését, védelmes és vezetes az ország békés fejlődésére, a lakosság egyetértésére és az ország jövőjére nézve. A kormány akkor érdemelné bizalmatlanságot, ha arra az utra lépne, melyen a néppárt jár.* A véderő javaslatnál és az unjoneczmegajánlásnál Prónay Dezső báró sürgette az önálló magyar hadserget, rámutat a felfordult állapotokra Ausztriában, melyek előbb-utóbb szükségessé teszik az önálló magyar hadserget felállítását. Széll Kálmán kormányelnök szerint mindaddig, míg Ausztriában az 1867. évi XII. t.-czikkben előírt feltételeknek eleget tesznek, nincsen ok a jelenlegi állapotok megváltoztatására. E mellett kijelenti azt is, hogy az önálló hadserget intézményét az adott viszonyok között sem politikai, sem pénzügyi opportunitási és pedig elvi szempontból nem pártolhatja. Az ülés végén az elnök a főrendeknek boldog újévet kívánt.

— A képviselőház ülése. A képviselőház december hó 22-én Tallian Béla alelnök vezetésével mellett formális ülést tartott. Az elpárentalta Perczel Béni elhalálozott képviselőt és a ház részvétndilatkozatát jegyzőkönyvbe vette. Ezután bemutatja elnök a főrendiház átiratát, melynek értelmében a főrendek azakat a javaslatokat, melyeket a képviselőház tárgyalás céljából átküldött változatlanul elfogadták és a képviselőház határozataihoz is hozzájárultak, miáltal az utóbbiak magas határozatokká váltak. A törvényjavaslatokat szentesítésre terjesztik. Végül még kijelentette elnök

hogy a képviselőház a szünet utáni első ülését a — görögkeletiek üjlesztendéjére való tekintettel — nem január hó 14-én, hanem 15-én fogja megtartani, mert a görögkeletiek üjénapja jövőben márcziár 14-re esik. Ezzel az ülés véget ért.

— A szentesítés alá kerülő törvényjavaslatok átvizsgálására a képviselőház és főrendiház által kiküldött bizottság december hó 22-én Perczel Dezső képviselőházi elnök vezetésével mellett ülést tartott. Az ülésen résztvettek a főrendiház részéről, Vigyázó Ferenc gróf jegyző, a képviselőház részéről: Molnár Antal jegyző és Münnich Aurél előadó, a honvédelmi miniszterium részéről Terbócs osztálytanácsos. A bizottság megvizsgálta az indemnitról, véderőtörvény meghoszabbításáról, a horvát provizoriumról, az 1895. évi L. t.-cz. meghoszabbításáról, az inséges munkáról és az unjonecz megajánlásáról szóló javaslatokat, azok végleges szövegezését a két ház határozataival mindenben megegyezően találta, mire a felsorolt törvényjavaslatok a miniszterelnökség útján királyi szentesítés alá terjesztettek.

A munkások és cselédek gyamolítása.

Az új század küszöbén alig irhatnánk megfellelőbb tárgyról, mint arról, melyet a gazdasági munkás és cselédjelgöző pénztárak létesítéséről szóló, 1900. évi XVI. t.-cz. ennek végrehajtására kibocsátott földmivelésügyi miniszteri rendelet illesztett be közigazgatási hatóságaink munka rendjébe.

Három miniszteri rendelet ment szélel karácsony előtt a vármegyékhez, melynek elsője az említett törvényt január 1-ől napjával életbe lépteti, a második a részletek szabályait tartalmazza a tagok felvételére, a segélyek kiszolgáltatására, beszüntetésére, a központi igazgatóság, a helyi bizottságok megalakítására, ügyrendjére, a tisztviselők és alkalmazottak javadalmazására, a harmadik pedig a munkaadók által fizetendő segélypénztári hozzájárulási díjak szabályozására nézve, mely két utóbbi rendelet a törvénynek egyidejűleg 1-p életbe, végrehajtások előmunkálatai azonban, nevezetesen az összeírás baladéktalanul fogantositandó.

Ez a gazdasági törvényhozási aktus azok érdekében jött létre, kiknek egzisztenciájuk addig a maguk életre valóságuktól függött a nélkül, hogy akár belegységük, akár elfeláztogatók esetén a megélhetésre támpontot találtak volna. Ez a munkásügyi akció mint tudjuk a paraszti szociális mozgalom hatása alatt vette kezdetét s egy általánosan ma már érvényben lévő munkás törvénynek kezdődött. min-k végrehajtása folyamán mindinkább előtérbe toultak a humániztikus irányzatok, nép könyvtarak helyi segély- és hitelegyletek szervezése s cseléd jutalmazások eszközésére.

A most életbe lépő törvény már szerves intézkedésekkel vonja be az egész gazdasági társadalmat a kisgazdáktól a legnagyobb birtokosokig abba a tevékenységbe, melynek irányát az életbeléptető miniszteri rendelet aképp jellemzi hogy az: *a munkások megbecsülésének és az emberszeretnek utja.*

Ezzel az újabb törvényvel, azt mondhatjuk, a törvényhozás újabb, termékenyebb alapokra fektette le faj- és emberbaráti szeretetünket, a nemzet alkotó részéhez való ragaszkodásunkat s arra akar bennünket tanítani, hogy a magyar baba határai között élő nép egy részét sem szabad a szomszédos országokba hagynunk, ha az a maga erejéből nem képes sikeresen megküzdeni az élettelle, mert a gyengék támogatásával magát a nemzetet erősítjük.

Ebből a szempontból az említett rendeleteknek nemzeti létünk jövőjére nagy horderőt tulajdonítunk, ha azok kellőképpen fogantositatnak is.

Az első számú rendelet I. fejezete a pénztár tagjairól, II-ik fejezete a segélyezéséről szól, a törvénynek már lapunkban is röviden ismertetett ismélésével, mire nézve újabban nem terjedünk ki; csak azt tartjuk szükségesnek fölemlíteni, hogy a mely községekben a pénztárnak legalább 50 tagja nem lesz, s a központi igazgatóság nem gondoskodik megbízott, vagy körjegyzőségi bizottság alakítása útján a helyi ügyvitelről, ott a pénztár helyi igazgatását a községi előljáráóság látja el, vagyis a törvény életbe lépte idején az első teendőket mindenütt a községi előljáráóságok fogják végezni.

Az első előljáráóságok által felvett tagok száma az 50-et meghaladja, rögtön előterjesztés teendő a képviselő testületnek, hogy a helyi bizottságba 4 tagot küldjön ki s felkéri egyúttal az első fokú felügyelő hatóságot, hogy a többi tagok megválasztása iránt intézkedjék. A tagok választását külön határidőben eszközlik a munkaadók, a rendes és rendkívüli tagok. A rendelet 24. §-a részletesen szabályozza a választást, melynek megtörténte után a hatóság legfeljebb 8 nap alatt megalakítja a helyi bizottságot, mely részint megalkalítja az intézkedik, részint pedig végzi a folyó dolgokat. A helyi bizottság teendőinek ellátására ott, hol ezen bizottság bármely okból meg nem alakítható, a központi igazgatóság megbízottat rendelhet ki, ki a földmivelési miniszter engedélyével látja el a teendőket, ugyancsak a központi igazgatóság a szükségeshez képest miniszteri engedélyvel körjegyzőségi bizottságot alakíthat, mely a községeire nézve a helyi bizottság funkcióit teljesíti.

A helyi bizottság által ülésben intézendők el a következők:

A segélyek felmérése iránti kérelmek; a végleges munkaképesség megállapítása iránt a pénztári orvos bizonyítványával felszerelt kérelmek; a tagok kizárása tárgyában elsőfokú határozat hozatala; a ki zárt tag újból való felvétel iránti kérelme a már utalványozott segélyek megszüntetésére vonatkozó ügyek; a pénztári orvosok és gyógyszerészek részéről közvetlenül a pénztár felé feladott díj-jegyzékeknek, valamint a munkaadók részéről az általuk előlegezett gyógyítási költségekről és segélyekről kiállított és felszerelt számlák tárgyalása; a törvény 43. §-a értelmében az egy öszegben kifejtett tagdíjak vissza utalványozása iránt kérelmek elsőfokú megvizsgálása a központi igazgatósághoz való fölterjesztése; magán orvosoknak a pénztári orvos felvételét leendő megbízása iránti előterjesztések; az igazgatósághoz a helyi bizottságok által megválasztandó 4 tag helyének betöltése céljából a földmivelési miniszter által egybe hívandó közgyűlésre meghatalmazott kiküldetés, esetleg szavazatának irásában leendő benyújtásáról való gondolkodás.

Av ülési határozatok előkészítését, valamint a folyó iradai és nyilvántartási teendőket, a feleltek való érintkezést az intéző végzi.

A hatósági felügyeletet kiz és nagy községekben főszolgabírák, rendezett tanácsú városokban az alispánok teljesítik, s köteleességük a helyi bizottságok működését évenként legalább egyszer megvizsgálni.

A központi igazgatóságot a földmivelési miniszter alakítja meg, ki az 1901. évre ki is nevezte a tagokat a az ügy vezető igazgató teendőket dr. Fay Gyula miniszteri segéd titkárt bízta meg.

A második rendelet mindennek előtt a munkaadók, valamint a szolgálatban álló 120 fillér évi díj tétel alá eső gazdasági (kültéri) cseledek összehívását rendelt el, melyek kiz és nagy községekben a központi központ, városokban a városi hivatalok foglalkoztassanak.

Az összeírás az általános adó összeírással együtt s annak szabályai szerint megy, összeírás után a kivétel foganatosítottatik.

A lajstrom 8 napi közszemlére kerül a azután 15 nap alatt a kivétel ellen az első és másodikfokú hatóságokhoz lehet felbuzni, mely utóbbi hatóság végérvényesen dönt.

A kivétel díjak April 1-én esedékesek. Ha máj 5-g napig nem fizetnek kamat nélkül határoznak be.

A változott módon indult meg hazánk ezen erőteljesen szervezett humanitárius intézményének működése, a minél végrehajtása nem lesz könnyű munka. Miért is a földmivelési miniszter közgazdálkodásának morális és gazdasági jótulajdonosságaira apellált, midőn életbe léptetési rendeletében azon reményének adott kifejezést, hogy a munkások megheccülésének az és embereszeretnek utját követve, minden hatóság, minden tisztviselő meleg rokonszenvvel fogja a gazdasági munkások és gazdasági cseledek jóvoltára alkotott új intézmény ügyét szolgálni s feladatait buzgalommal s fokozott köteleesség tudással teljesítve, minden hivattól tényező azon lesz, hogy az állami és társadalmi szempontból egyaránt fontos új intézmény felvirágoztatásához munkálkodásával legjobb tehetsége szerint hozzá járjon.

A közigazgatás egyszerűsítéséhez.*)

A Nagyméltóságú M. Kir. Belügyminiszter urnak 125000/000. száma körrendeletével fogva a közigazgatás egyszerűsítésére vonatkozólag szaklapjainkban is már számos javaslat létezik s így a magyarországi községi és körjegyzők országos központi együletének elnöksége is 106/900. szám alatt az egyület választmányára által szerkesztett javaslatot minden megyei egyület elnökeinek megküldötte s így az hozzánk is valószínűleg eljutott vélemény adás végett, de sajnos együletünknek ez ideig csak a neve volt meg, semmi működését nem tapasztalhattunk semmi irányban, s így eme fontos kérdésben is nem volt alkalmunk, hogy tanácskozhassunk. Azt hiszem nem kell mondanom, tudjuk mi csik megyei körjegyzők, hogy más szomszéd vármegyékhez is viszonyítva, mennyire jól vagyunk terhelve. Minden vármegyében, hol összetartás és egyetértés van, a jegyzők válllvetve segítettek és segítenek magukon, mindenütt kérték a ma is kérnek s jogos kérelmük meghallgatására tatált és talál annyira, hogy a napról napra rájuk nehezedő terheket mégis könnyebben viselhetik el, csak mi maradtunk tetlen és várjuk, hogy valaki segítsen rajtuk, azt hasztalan várjuk, a néma gyermeknek az anyja sem érti a szavát.

Ha nem állott is módunkban, hogy a megyei jegyzői együleti gyűléseken bajaink orvoslása fellett tanácskozhassunk — hála az égnek — járási főszolgabíráink ki minden ügyünket, bajunkat, egy a községek ügyeit szívén-lelkén hordozza, azokat mindig figyelemmel kíséri, módot nyújt nekünk arra, hogy időnként a járás székhelyén öszegyüljünk, minden hivatalos ügyet meg.

beszélhessünk, azok minél egyszerűbb és gyorsabb elintéztetése felett tanácskozhassunk, mely könnyebbég ez is, a hány ház, annyi szokás, leglényesebb egyes dolgokat a mennyien vagyunk, annyiféleképp fogunk fel, de egyöntetűen járva el, ez által felettés hatóságaink ügyvitelén is segítve, könnyítve van, szóval az ügyek elintéztetése gyorsabb.

E hó 19-ére Bartalis Ágost főszolgabíró ur a kászón-altási jegyzői irodába hivolt össze, hol kászón-altási jegyzők minánnyian öszegyülve, a főszolgabíró ur elnöksége alatt értekezletet tartottunk, értekezletünk tárgya levén a közigazgatás egyszerűsítése felett tanácskoznunk, habár a közigazgatás gyökeres átalakítása többféle akadályok folytán ez idő szerint nem is viheto keresztül, örömmel tölt el mindnyájnkat az a tudat, hogy közigazgatásunk egyszerűsítésén már biztos kilátásba van van helyezve s éppen azért ezen fontos kérdésben, mi is nyilváníthatjuk szerény véleményünket.

Az értekezleten a községi ügyvitel minden ágára kiterjeszkedtünk s ezáltal minden jegyző megbízottat, hogy javaslatát írásban is terjesztse, a javaslatok öszegyűjtésével és fölterjesztésével Császár Karoly szentmártoni körjegyző bizatolt meg.

Nem mulasztatom el ez uttal, hogy szerény nézetimet egy pár esetben elő ne adjam, melyekkel a községi közigazgatás javítására valóknak tartok.

Legfontosabbnak tartom először is az adóügyet, mely teljesen államosított volna, ma már az 1883. évi XLIV. t. cz. végrehajtására a napról napra szaporodó teendők miatt, a munka balmazt miatt a jegyző képtelen, a legkisebb körjegyző-egységben is az adóügyek ellátása egy ember idejét teljesen öszszeférhetetlennek tartom, még pedig azon okból, hogy a jegyző a községekben a lakosság gyamoltojja, mind-n ügyében bajában segítők, jóakarója, tanácsadója szóval a nép atyjai kell hogy legyen, egymás iránt önzetlen szeretettel el kell viseltessék, már pedig hogy legyen egyik másik ember szeretettel az azon jegyző iránt, ki az adók végrehajtását alkalmatlan előjáró hiányban maga kell teljesítse, tudjuk azt, hogy a falusi ember mennyire barátja, s mennyire kedves vendégének látja a végrehajtót, azt mindennek képezi, csak a maga neméből valónak nem, minék nézze az az ember jegyzőjét, ki előbb gyamoltojja, segít e volt s később a ma már annyira felszaporodott kincstári követelesekért azon tehéneket foglalja le s később — nem fizetés esetén — árvereztetni, melyből teljes családját tejfel éllaltatta, bizony nem jóakarójának, hanem ellenségeinek nézi és hány esetben fordul elő, hogy végrehajtás alkalmatlan botot fejezt s tudta Isten még mit emelhetnek ellete, mely esetben a jegyző karkatadalmhoz kell forduljon miből kifolyólag a végrehajtást szenvedő borszuállásra törekszik s így el nem képzeltetők kell-metlenségeknék is ki van téve, szóval számos hasonló példakkal világíthatnám meg, hogy az adó kezelés és végrehajtás, nem lehet már tovább a jegyző hivatalosa, a kormányzatnak mindenestre oda kell törekednie, hogy a jegyzőket el ne árasztssa oly teendőkkel követelesekkel, melyek őt a nép előtt elcsúsztatni képesek.

Mint jegyzők csaknem mindnyájan anyakönyvezetők vagyunk, kérdem, hogy fér öszsz az anyakönyvezetők állás az adóvégrehajtói állással. Bizony ez két ellentétes dolog.

Az adó ügyek ma már a jegyző minden idejét igénybe veszik, az adók kivételése előírása, beszédése, elkönyvelése, nyilvántartása, adófőkönyvek lezárása ez annyi dolgot ad, hogy egyéb közigazgatási teendőket az estéli és éjjeli órákban kell elvégeztünk.

Nézetem szerint az adóügyek ellátására az állam terhére minden körjegyzőségbe és jegyzőségbe egy arra alkalmas egyén volna kinevezendő és járásonként egy adó végrehajtó, mely esetben az évente befolyandó adóbevételek illetékek át állam pénztárában valónak elszámolandók, ebből és a befolyó késedelmi kamatokból fizetessük az állampénztárnak külön megterhelésére nélkül kijárna, továbbá az ellenőrzést sem kellene oly gyakran teljesíteni az esetben s így ez által is sok napi és szivaridő lenne megtakarítva, mely szintén fordítható a kinevezendő, tisztviselők fizetésére, ily formán fizetésére az adók is pontosabban folyának be s ez által az állam és a községek jól fellogott érdeke is nyerne.

Mily hasznos és tűvös dolgokat volna képes a kör és a községi érdekeket tenni, de a leghatározottabban állítom, hogy arra a sokféle adóügyi teendők miatt képtelen, miert is az adóügyek feltétlenül államosítandók.

Együtt az adóügyekről.

Az 1886. évi XXII. t. cz. szerint a községi és körjegyzők csaknem egy tekinthető mint a falusi bírótollnok, a törvény azon rendelkezései, melyek a körjegyző hatáskörét oly szűkre szabják, hatályon kívül helyezendők, a községi és körjegyző legyen a község feje, a képviselőtestület elnöke s a községi bírói állás eltörölendő, mivel számos községben a községi bíró az ügyek ellátására képtelen, sőt még irni sem tud s az ő teendőit és a jegyzőnek kell elvégeztie, ez esetben községi tanácsosok volnaak beállítandók, kiknek munkaköre szabályrendelileg volna megállapítandó, a gyűléseken a jegyzőkönnyvet a jegyző mellé kinevezendő, vagy választandó községi írnok vezetné.

Nézetem szerint mindazon kihágások ügyek és polgári peresügyek, melyek az előjárásághoz vannak utalva, azok ott meghagyandók s az itélkezéseknél a jegyző mint a leendő község feje, önálló hatáskörrel ruhazandó fel, mert ma is legtöbb községben az ítéletet a jegyző szerkeszti s a bíró csak aláírja.

Az 1886. évi XXII. t. cz. 110. §. eltörölendő, hogy ez által a községek vagyon szerzói joga megrököltve legyen, ez szűkegesnek tartom különösen azért, mert jól tudjuk azt, hogy Erdélyben, de nem csak itt, hanem az egész hazában az idegen nemzetiségű bankok gyökeret, honnan polgárunk birtokait elzárólagosítása mellett, könnyen kölcsönhöz juthatnak s így gyakran törtetik meg, hogy a birtok idegen nemzetiségű kezébe kerül. A törvény ezen merev rendelkezésének eltörölése esetén, minden községnek jogában állana, — a mennyiben mólijában volna, — hogy az ilyen árverés alá kerülő birtokokat megvásárolja, fenntartván a tulajdonosoknak a visszavásárlási jogát, mely id-ig a volt tulajdonos, ha ezen birtokot használni kívánná, a községnek évente hasznóbót fizetne, így a község anyagi helyzete is javulna s inkább haladna a boldogulás felé a kivándorlás is meglebbe akadályozva nagy részben, mert többnyire ma már azok vándorolnak ki, kik anyagilag így tönkre mentek s már csak idegen földön remélhetnek megéllézteti forrást.

A községi ügyvitelnél sok volna egyszerűsítendő, így pld: egy példányban valónak készítendők a tankötelessék öszszerása, utadók, közmunka, ebadó, tenyészállatok öszszírása stb.

Végül a kör- és községi jegyzők hivatalos levelezésére általános portamentesség volna engedélyezendő, mert ma már nincs oly ügy, a mi a jegyző kezén meg ne fordulna, miert a portamentességre vonatkozó helyes záradékolás meg sem alapható s így többször fordulha elő az az eset, hogy a postahivatal a leveleket — a mellett hogy a jegyző alaposan rádolgolzik, — megportozza, vagy pedig visszaküldi, s így az ügy melete nagy hátrányt szenved.

Nem mulasztatom el ez alkalommal a tets. járássai főszolgabíró urnak közzöndtet nyilvántartai karkarsáim nevében is, hogy tekintve a napról-napra szaporodó terhes teendőket, engedélyezni méltóztatott azt, hogy a beklüldendő kezbesítési ívek, okmányok, felszerelésre kiadott ügy darabok stbnél a jelentéseket mellözöhessük, csak mi tudjuk, hogy ez által is mennyire könnyítve van rajtuk, ha után gondolunk, hány oly jelentést kellett eddig tennünk, melyek eddig valóban fölöslegesek voltak s elegendő lett volna a vonatkozó íktató számoknak az okmányokra való feljegyzése.

Az értekezlet végén Pu-kás Lajos csik szingyörgyi körjegyző indítványozta a járáskör jegyzői egyület megalakítását s egy alapszabály mintát terjesztett elő; a járásköri egyület megalakítása elhatározottat s az alakulási gyűlés a közel jövőben meg fog tartatni, úgy hogy az egyület már a jövő évben működését megkezdheti.

Ezeket kívántam röviden előadni s a mennyiben különösen az adóügyre nézve, a ma terhes követelezettségétől a jegyző felmentének, akkor hiszem, hogy egyéb a közigazgatást érdeklő teendőkben előrehaladás lenne s inkább lenne a jegyzőnek ideje, hogy községében különféle együletek, társulatok stb. megalakításánál közreműködjék, az ellenéteket kibékítse s a község javára, boldogulására szolgáljon.

Adja a jó Isten, hogy az új század hazánkban új közigazgatási renddel kezdődjék.

Puskás Lajos, körjegyző.

A törvényhatósági bizottság üléseiről.

Csikszoreda, decz. 29.

Vármegyénk törvényhatósági bizottsága az 1900. évi utolsó közgyűlést ma tartotta meg, kevés érdeklődés mellett, midőn Mikó Balint főispán ur a gyűlést megnyitotta, még alig volt a teremben 15 tag s csak a gyűlés folyama alatt szaporodott föl a tagok száma 45-re.

Különbösen is a gyűlés rövid lefolyása volt, felszólalás nem történt s elnököl főispán ur is a gyűlést röviden megnyitva annyit jelentett be, hogy Császár Imre és Márton László végzett jogászokat közigazgatási joggyakornokokká nevezte ki, s előbbit a központba, utóbbit a győ. szentmiklósi szolgabiroáshoz osztotta be.

A gyűlés további folyamán előadottakból a következőket tartottuk felemlítendőeknek.

A magán orvosi díjazás legkisebb mértékének megállapítása végett a mult gyűlésből egy bizottság volt kiküldve, mely bizottság idevonatkozó javaslatát el is készítette. Minthogy pedig időközben a belügyminiszter ezen díjakat az egész országra kibővítve szabályozta s ebbeli szabályrendeletét a vármegyéknek mihez alkalmazkodás végett megküldötte s ebben vármegyénket a 4-ik fizetési fokozatba sorozta s így a bizottság javaslatával a kérdés érdemében egyezően intézkedett, a közgyűlés a bizottság által előterjesztett szabályzat felett napirendre tért, azonban mind a mellett, hogy a miniszteri szabályzatban feltüntetett díjak csak pörös esetekben nyerne alkalmas és sem az orvos és beteg között létrejött megegyezést, sem a községi és körorvosoknak az 1876. évi XIV. t. cz. 145 §-ában megállapított azon követelességet, hogy a község, illetve a kör-

be egyesült községek vagyonos lakóit a díjazás iránt a községekkel előzetesen kötött egyesség szerint, vagy a szabályrendeletileg megállapított díjakért követeles orvosonul, nem érnti és ezzel a kiküldött bizottság aggályait is részben eloszlatta, mégis mivel a szabályzat a fejlődésben lévő községésség ügynek hátrányára leendő s a szegény lakosság semhogy a legkisebb fokozatu díjtételeket is fizesse, inkább a betegséget elfogja titkolni s főképp mivel különösen a rágalys és járványos betegségeknel fogja esen intéskedés magát megbozsolni, a törvényhatósági közgyűlés a kiküldött bizottságnak esen szempontokból kifejezett aggodalmait méltánolvola, azokat belügyminiszter urnak tudomására hosni a fölkerini határozta, hogy a szabályrendeletnek meggyék területön leendő végrehajtásától eltekinteni méltóztatassék.

Csik-Szentmiklós község képviselőtestülete, mivel a számadások megvizsgálására több ízben meghívottat, de arra vagy határozatképes számban nem jelent meg, vagy tagjainak nagy része a gyűlésből indokolatlanul eltávozott s így a számadások megvizsgálása mindannyiszor meghiúsult, az 1886. évi XXII. t. cz. 61 § a értelmében belügyminiszter urnál felozlatatni javasoltatott.

A kászón-altási szolgabiroáshoz a felszaporodott ügyek elintéztetése szempontjából a gyakornoki fizetés terhére két segéd munkásnak fél-évi időtartamra való felvétele engedélyeztetett.

Csik-Karcfalva, Jenőfalva és Szenttamás községeknek külön községekkel alakulása tárgyában hozott határozataira nézve a közgyűlés kimondotta, hogy egyelőre csak Szenttamás községnek önállósításához járul hozzá s Ágoston József eddigi körjegyzőnek községi jegyzőül való alkalmazását fogadja el. Jenőfalva és Karcfalva községek átalakulását pedig egyelőre függőben tartja s csak akkor fog a felett érdemlesen határozni, ha a körnek megválasztott s jelenleg állásától felfüggesztve lévő jegyzőjének fogymli ügye vég elintéztést nyert.

Ez után a törvényhatóság a következő bizottságokat és illetve funkcionáriusokat választotta meg, illetve küldötte ki, a jövő évre:

1. Az árvaszéki ünlőkök mellé döntő szavazattal bíró tagokul: Dr. Fejér Antal és Nagy Sándort.
2. Árvaszéki elnök helyettesül: Kovács Antal árvaszéki ünlököt.
3. Tiszti ügyész helyettesül: Gál István szentmártoni ügyvédet.
4. Csikszoreda város területén szűkeges választások vezetéseére Becze Antal alispán, akadályoztatása esetén Mihály Ferencz főjegyzőt.
5. A szeredai és győ-szentmiklósi szűkegeslyekkel szervezett ló avató bizottságok elnökeül: Győ-szentmiklósi szűkegeslye Nagy Imrét, Szeredába László Domokot.
6. A megyei lótenyésztési bizottság elnökül fölkéretett Mikó Balint főispán.
7. Az igazoló választmányba megválasztottak tagokul: Nagy Sándor, Dájbukát Antal, Becze Imre, Kovács István és dr. Csiki József, főispán ur által kinevezettek: elnökül: Mihály Ferencz, tagokul: dr. Fejér Antal, Szántó József és T. Nagy Imre.
8. A községek ez évi számadásainak megvizsgálására elnökül kiküldöttek: K. A-Is Feltziba ifj. Csobot István, Impérse Szaniszló Kálmán, K. Ujfaluha András Lajos, Jakabfalvára Pálfi András, Tusnádra Éltés Jakab, Szentimón, Csatoszregbe Beke Mihály, Szentimrere Ince Ignác, Szentkirályra Birtha József, Csakfalva, Szentmártonra Nagy József, Kosmára Császár Karoly, Verebos, Lázárfalvára Sándor Gergely, Meneságra Bartalis Ágost, Szentgyörgy, Bankfalvára Tompos János, Mindszerre Baló Gábor, Zsögödre Szántó József, Szentlélekre Nagy Sándor, Várdorfalva, Csobotfalvára Sámtha Simon, Csomortán, Pálfalvára Kóvári László, Delna, Szentmiklósa Fejér Sándor, Szépvíz, Szentmihályra Dájbukát Jakab, Borzsovára dr. Zakarias István, Vacsárcsi, Göröcsfalvára Kocs József, Rakosra Császár Nándor, Madéfalvára Lakatos Karoly, Csicsóba László Miklós, Taplocsára Balassa Dénes, Madarasra Antal Gergely, Dánfalvára Bara János, Karcfalvára Ágoston József, Jenőfalvára Mihály István, Szentamára Dániel József, Szentdomokosra dr. Fejér Antal, Gyimesfelső és Középkokra Száva Krisztof, Gyimesbükkbe Szebény Péter, Győ-Ujfaluha Szász Lajos, Csomafalvára Lőrincz Vilmos, Alfaluha Bajkó Péter, Ditróba szarhegyi Nagy Imre. Szarhegyre Csörgő Gyula, Remetöre dr. Szini János, Tekerőpatkra Puskás Adolf, Vasláb, Kilyénfalvára Szilveszter Albert, Várhegy, Salamára Fülöp István, Győ-Szentmiklósa László Menyhért, Borzskébe Köllő János, Holló, Tölgyesre Ferenczi István, Békasra dr. László János, Bélborba Műhlfay Sándor.

9. A közigazgatási bizottság kebeléből az év végén kilépő László Menyhért, László Domokos, Nagy Sándor, Nagy József, és Bara Ignác, helybe szűkeges tagok megválasztására titkos szavazás rendeltetvén el, megválasztattak szavazattal többséggel László Domokos, Nagy Sándor, László Menyhért, Nagy József és Pál Gábor. Ezeken kívül 14 szavazatot kapott Bara Ignác, 1-1 szavazatot Csodó István és dr. Zakarias István.

Háromszék vármegyének a nemzetiégi egyenjogusultságról szóló 1868. évi XLIV. t. cz. módosítása iránt a képviselőháshoz intéstett felirata hason szellemű felirattal pártoltatni határozottat.

Ditró községnek, valamint közbirtokosságának 1901. évre előterjesztett költségvetéseiről a jóváhagyás megtagadtatott.

*) Készéggel tört nyitunk e fontos kérdésnek minél szélesebb körben való megvitatására, azért egy ezen, mint az ezután beklüldendő cikkekkel is szivesen közreadjuk. Szerk.

CSABNOK.

Egy átok.

(Folytatása és vége).

V.

A falu kis utcái takarosan ki vannak seperve. Ez s a haragok ünnepe, hívó hangjai méltón hirdetik a vasárnapot.

A kis templom zsufozásig telt keresztény hívőkkel s zengett a zsoltár sokak ajkain. Ki ki fujta szíve-lélekkel, de tán senki úgy, mint Juliska, no meg Szentjánosi. Csengett ennek erős bariton hangjától a szentegyház — s Kuti Kata úgy-úgy megrázkodott.

Mindnyájan énekeltek, csak ő nem egyedül. Fülében folyton két hang csengett. A Juliskáé s a Szentjánosé s fedte a zsoltárt, fedte a szentegyházat, szíve meg telt gyűlölettel. Eszébe jutott a közel múlt, mikor az az erőteljes hang csak neki szólott, bejárva szíve legtitkosabb rejtéket, felidülve égi nyugalmát, hiszen az az édes, erőteljes hang oly hosszasan csengett fülébe... s a míg az ott visszahangzott, addig a szíve hevesen lüktetett, vére zajongott s az álom kerülte szempilláit.

S most?...

Most ez édes hang nem létezik többé számára.

Hetenkint most is hallja ugyan egy nap — vasárnap — de hallatára a boldog mosoly helyett, keserű köny ül szempilláira s romboló, szenvedélyes szerelmének helyét a még rombolóbb gyűlölet tölti el s szeretné ilyenkor megfojtani azt az előtte ülő ártatlan kis lányt. Csak ne rettegne úgy valakitől.

A zsoltár elhangzott és Ádám Károly — a falu lelkésze — nyugodt, ki mért léptekkel ment fel a szószékbe, csendes könyörgésben köszönve meg, hogy az egék Ura, a természet hatalmas kormányzója oly szép természettel áldotta meg a határt s oly bő szüretre nyújt ki látást. Majd felvette a bibliát s felolvasá a textust, oh te minden átkosággal es gonosz cselekedettel teljes örögnék fia, minden igazságnak ellensége, nem szűnöl-e meg az Urnak igaz utait elfordítani? (Apostolok cselekedetei, 13-dik rész, tizedik vers) s erre egy hatalmas prédikációt tartott, épen alkalmast arra, hogy a templom sötétebb helyén ülő vén néniek — megemészthetenség mia — egy kis hortyogó elmelkedés között szálljanak az Urba (mar tudniillik, míg a pap áment mond).

— Hát Kuti Kata vajjon nem elmékedik a prédikáció felett?...

— Szent Isten! hallja is ő a prédikációt?...

De azt még is meghalotta, mikor a lelkész befejezte prédikációját es könyörgését, valami fehér lapról olvasni kezdte: Hazasutandók hirdettetnek először...

Szerette volna, ha tíz füle lenne — pedig kettő is igen sok volt szegénynek — hogy mind annyival hallja, kit hirdetnek, ülő helyéből elohajolt s úgy hallgatta.

...Szentjánosi János, özvegy Szentjánosi Andrásné sz. János Kata fia és Molnar Juliska. Molnar Mihály es Pap Ilona najadon lanya hazassagra lépni ohajtának...

De Kuti Kata tovább már nem hallotta. Ha tíz ágút sütöttek volna el egyszerre füle mellett, csendes merengése közepett, meg akkor se riadt volna fél annyira, mint e nraetes hallatára. Arca uol sarga, uol zom színt öltött. Előbb Szentjánosira, majd Molnar Juliskára nézett, aztán szeme fénye ethomályosodott es görcsösen esett vissza ülő helyébe. Csak mikor a falu kántora ebreszgette — az ajtót bezárandó — eszmélt megint s szét nézve az egész templomban, csendesen bámult maga elé. Áztán támolyogva haza ment. Csak hogy épen haza érkezett.

Erős lát vett rajta erőt es szegény az ágyba került. Már élet-halál közt volt. Közélebb a halálhoz, mint az élethez s mégis, csodák csodája — a kocza fordult — élve maradt, hiszen hátra volt még valami...

VI.

Minő örvendő arcok?... Miféle lótasfutás?...

Hja, úgy?... Kisasszony nap van ma.

Igen, Kisasszony napja van, csak hogy ez ma mellékes. A fő az, hogy ma van Szentjánosi János es Molnar Juliska esküvője.

...Már a templom előtt megy a násznép.

Emitt a völégény. Dalias testéhez amugy feszül a fekete atilla. Kis ezüst sarkantyus csizmájában lépdegélve, egész lényén látható a duzzadó életerő. Göndör fekete hajának egy-egy fürtje hamiskásan kacsint elő a pörge kis kalpag alul.

Amott a szende menyasszony, az ártatlan, üde szépség — egyszerű megyszín köntösben — hajlékony karcsu derekkal. Ezenfokete gyönyörű nagy haja ketté választva, igézó szépségben omlik alá. Szemében tűz, fényzőn. Ajkán leplezhetlen lágy mosoly.

Apa s anya szeme örömkönytelt.

Örvend itt mindenik s gyönyör nézni mindannyit.

De hol van az özvegyasszony, a völégény anyja?

— Az?...

Kuti Kataéknál van. Családiás körben szapulják az új menyasszonyt. De Kati nincs ott?... Ottan csak az öregek tere-feréinek. Hol van Kuti?

Amott áll a templom udvarán, egy szögletben kiemelkedő dombon. Arzán a betegség s a szenvedés bélyegével, szeme be esve, de különös fényben égve.

— Most... most...

Most fordul be az njpár a templom ajtón.

E pillanatban Kuti Kata szeme egyet villan... karját feltartva, hörgő hangon kiáltja: „Átkom legyen rajtatok!... s össze rogy...”

Benn a templomban szól a szent ének. A pap Isten áldását kérve le, könyös szemekkel adja össze a boldog, az istenfő, a mindenkit szerető s a mindenkit szeretett új párt. Szívökre kötvén az örök hűséget, hitben való megnyugvásra s örök szeretetre intvén, keblökbe csepegtetie az egy élet öltön vezető reményt.

Boldogsággal telt kebellet indul vissza a már férj s feleség s az egész nász vendégség.

Es oh, sors... ekkor megdördült az első villám a felhőtlen égen:

...Kuti Kata ravatalon fekszik — szállott végig a hir a faluban — átkát kiöntve, meghalt. Vajh! megfogamzik-e az átok? !...

VII.

A nász vigalom elmúlt. Kuti Katát is eltemették.

Egy-két nap még beszéltek erről is, amarról is, aztán elfelejtődött ez is, az is es a rendes kerék vágásba hulladt minden.

Minden? — oh, nem.

Az ifjú pár előbb a Szentjánosi özvegy anyjánál lakott, de meddig?

Három nap.

Tovább már nem bírta kiállani Juliska, ez ártatlan kedves teremtés, az anyósok minden furfangjával biró özvegy asszony boszantásait es kötekedéseit.

Szentjánosi előbb szépen kérte édes anyját, majd meg — bár miként szerette is ezt — ki fogyott türelméből; látva, hogy mily Krisztusi türelemmel viseli kedves neje az anyja szidalmait s ez?

Annál jobban pattog.

Es az ártatlan teremtés soha egy zokszót, soha egy legkisebb panasz hangot sem ejte ki ajkán, hanem néma türelemmel, Istenben vetett bizalommal, csendesen viselte a let e keresztjét.

S még is...

Egy reggel az anyósok leggonoszabbja megint csak pattogott.

— Te sem vehettél egy dolgot, gazdag leányt, hanem elvész egy koldus tarisznyat — hogy egyből kettőt csinálj! — s ez még hagyján, de bar dolgozsa a kis asszony! — Hová? Egesz nap a bibliát bujja, mintha tán az hozna valamit az asztalra.

Ez pedig olyan hangon volt mondván, hogy még a szomszédok is hallhatták, nem hogy a szobában foglatatoskodó, szorgalmas Juliska ne hallotta volna. Hanem erre már az ő birka türelme is megtört s könye záporként hullott alá bánatos arzára.

Szentjánosi csak elsápadt. Egy szó sok, de még annyit sem szólt, hanem be ment szobájokba s látva ártatlan neje keserves zokogását, lelke mélyéig felháborodott s a mi kis apróságuk volt összeszedte s még az nap átköltöztek a falu végén levő (elhalt édes apja után reá maradt) kis telekre.

Egy szegényes faház: egy szobával es egy konyhával. Az udvaron egy rozoga es tr s a csűr végén egy elhagyott kis kert. Ennyiből állott egész gazdaságuk.

De volt két szorgalmas kezük, szívük szerelmel feledtetie a szegénységet s Istenbe vetetti hitök reményt öntött szerető szívökbe. Nagyon szegények, de — nagyon is boldogok voltak.

Mint a zöld kis bokorban fészkelő fülemile páré, oly csendes volt az ök boldogságuk is. Nem zavará nyugalmas fészkeket többé az orkánként duló, pattogó anyós nyers hangja.

Es megkezdettek a mesébe illő életmódot, hogy a semmiből szerezzenek valamit s a mellett még az asztalra is jusson az Isten áldásából.

VIII.

Mikor három év mulva megszületett az első kis teremtés — egy fekete szemű, szöke kis lányka — már akkor jókora vagyonszájuk volt.

A faház helyét egy csinos — három szoba, konyha, kamrából álló — kőház tölté be. Az udvar takaros, a csűr kiépítve s az egykor oly sivár kert egész paradicsomként nézett most ki. Majorság az udvaron, jószág az istállóban, szóval minden arra valott, hogy a szorgalmas pár kezemunkáján rajta van az Isten áldása s mikor a kis lánykának — kinek a nagymama

(de nem az özvegy) ohajára Ilonka nevet adtak tartották keresztelőjét, biz a jó módu Szentjánosiéknál csak amugy sürögtek, forogtak a komák s koma asszonyok.

(Az özvegy háripia még a keresztelőre sem jött el, még most se engedett a 48-ból).

E kis, aranyos baba volt ezután a legnagyobb kincsök. Ugy őrizték, mint két szemök fényét. Az édes anya egész valóját betöltte az öröm, a boldogság, a megelégedettség. Könyvelt szemekkel, letérelve adott halát a teremtő Istennek áldó jószágért.

Hogy nőtt a kis Ilonka, úgy nőtt a vagyony is.

Szentjánosi már kereskedést is üzött. De miként?

Gyertyán s szappanyon kezdve az üzletet — s mire a kis Juliska már két éves lett, ott állott Szentjánosi üzlete a falu közepén — a nagy-utezán — telve mind ama áru-cikkekekkel, a mire csak a faluban szükség volt.

Bolt ajtaja felett pedig ott ékeskedett az az annyi szerénységet magában foglaló czimer: Szentjánosi János kiskereskedő.

IX.

A folyton gazdagodó Szentjánosiek jószágát sok szegény ember áldotta s sok halálkódott értették, de tán e halálkódoknál is nagyobb volt az irigyei száma, a mi a csendes, szelid asszonykát egy kissé izgatta, (hiszen ő szerette mindenkivel jól tenni, szeretett segíteni a szülőkölködőkön, szerette enyhíteni a nyomorgók fájdalmát, mért irigykednek még is?) de Szentjánosi az ő férfias szilárd természetével azt számba se vette, sőt mint egy jól esőleg mondogatta: adjon Isten sok irigyet s kevés szánót.

X.

Emberek-emberek! ne irigykedjétek. Ne irigyeljétek senki jó letét s boldogságát, hisz mint minden e földön, úgy ez is mulandó.

Nézzétek! nyáron teljes felhőtlen az ég, tüzesen s t a nap, a legkisebb szellő sem lehet — s csak egyszerre megdördül valami, kezdenek a felhők tornyosulni s kitör az égi háboru. S tudjátok meg, hogy a legnagyobb zivatar, mindig a leghévesebben süto nap sugár nyomában jár.

Emberek-emberek! mondom ne irigykedjétek. Felhőt sem látok s mégis aligha nem zivatar készül...

XI.

Szentjánosi János utra kereszteni áll. 'Arucikket beszerzendő Brassóba megy. Szorongó szívvel vesz a kis asszonyha buesit kedves férjétől s nem kisebb érzékenységgel emez is.

Isten adjon erőt utadon s horlozzon békével!...

Szentjánosi alig ért az első faluba, mikor kedves neje iszonyu fájdalmat agyba dntöttek. Az nap, s azon ejjel élet s halál közt forgott.

Kinja kétségbe ejtő... sikolya velót rózó... Szült.

Fia lett.

Nyomorék fia, béna az egész jobb felén. ...Ime! az átok bélyege (!?)

Ime, a ki tört zivatar, az ádáz jégverés! Mi az egész évi termést senmivő tette, hogy kik annyi verejtéket izzadtak mellette s oly szép reményt tapláltak felőle, megtört kebellet allljanak, a sohaj avagy szitok szálljon fel ajkukon.

Szegény apa, szegény anyja!

Ti boldogtalan szülők, kiknek nemcsak egy évi zöld remény hajtását, hanem egy ember öltön vezető remény szövétnéket kuszálta össze az ádáz sors!

Szerenesetlen apa! Lesz-e erőd haza térni? S ha lesz, marad-e még annyi erőd, hogy egészen le ne sujtson e csapás?

Megismered-e azt az elhervadt rózsát, melyet te teljes virágzásban hagytál el?

Nem fogja-e összetörni kebled s szíved e látvány?

S hanem törí össze, lesz-e erőd a tovább küzdésre? Folytathatod tovább is a lét harcát, ha nem lesz, ki veled együtt harcoljon s érted imádkozzék?

S mi ovja meg szíved a megrepedéstől s eszed a megürüléstől, ha béna gyermeked élve s kedves nőd a ravatalon találod?.....

Oh sors, oh végzet, oh jövő!

S vajha ez egy átokért lenne?!

Boldizsár András.

KÖZGAZDASÁG ES IPAR

A székely kamara közgyűlése.

Márosvásárhely, 1900. decz. 10.

A marosvásárhelyi kereskedelmi es iparkamara f. évi december 19-én tartotta meg az évbén utolsó teljes-ülését Tauszik B. Hugó kir. tanácsos elnöklet. alatt saját helyiségében.

A tárgyalást elnöki bejelentések előzték meg, melyek során örvendetes tudomást szolgált, hogy a kereskedelmi kormány a köpcezi — fűtőelőre versenyársainál gyengébb barna szén állami fogyasztása es fogyasztó érd-keltség odaterelése által hajlandó a köpcezi szénbánya üzemét lehetőleg biztosítani. Ez a kormány intézkedés Erdővidékre nagyon fontos, a mennyiben székely lakóinak nagy része onnan él. Nem kevesebb érdeklődéssel hallgatta a teljes-ülés a keresk. miniszternek Csikmegye iparfejlesztő bizottságának konkrét javaslataira adott választ, mely szerint a székely ipari viszonyok javítása céljából már a jövő 1901. évi költségvetésben biztosította a négy székely vármegye területére kiterjedő batáskörrel külön iparfelügyelő kinevezését s hajlandó a csikmegyei agyag- es kőipar javára a közeli Székelyudvarhelyen, székely ifjak kiképzését támogatni s indokolt esetekben a kiképzettek műhely berendezését megkönnyíteni. Ez is egy lépés volna előre, míg a székely érdekek fokozatosan nagyobb támogatásban részesülhetők. Eivben helyeslelőleg vette tudomásul a kisiparokak a közszállításokban való nagyobb arányu részvételéről szóló miniszteri leiratot is, illetve annak azon részét, hogy szövetkezés útján erősíteni kell a magyar iparosok szállító képességét, mint a közszállítási arány emelkedésének egyedül biztos alapját.

A tárgysorozat rendén a kamara megbízatásának lejártaól, a választók névjegyzékének szétküldéséről es általában az 1901. évi május 31-ike előtti választások előkészítéséről tett jelentés után a székely fiak ipari pályákra való kiképzésének ügyét vették behatóbb tárgyalás alá, melynek summájakép: a székely egyesülettel közös felterjesztést intéz a kamara a keresk. miniszterhez ezen magyar nemzeti ügy továbbvitelének es állami támogatásának módozatairól. A felterjesztésben a fokozatos fejlesztés szemelőtt tartásával nagyobb részt azon elvek domborulnak ki, melyek-t a lapunkban is ismertetett kereskedelmi miniszteri rendelet szab a két testület elé.

Folytatólag pártolágy fogadták az iparosztálynak Weinrich Frigyes százszéregeni gör-léczgyáranak, valamint Kercsó József es társa szovátai faparasok ipartelepének állami támogatására vonatkozó javaslatát. Mindkét ügyet a keresk. kormány ügy-elmébe ajánlják. Ezután bejelentette a titkar, hogy a székelyföldi iparfejlesztése céljából a körületben folytatott tárgyalások már befejezték-k es az erről szóló munkát már annyira elkészült, hogy közlebb-ről felterjeszhető lesz a keresk. kormányhoz; egy Székely-Kereszturon felállítandó kötszövőgyár érdekében Udvarhelymegye es Székelykeresztúr közönségével folytatott tárgyalások annyi eredményre vezettek, hogy Székelykeresztúr község ingyen telket, ingyen luvtart, a megyei iparfejlesztő bizottság pedig állam-gély es ingyen kötügek készkölesét ajánlotta föl, ha Babos Elek vállalkozó a megfelelő tőkeröl gondoskodik.

Örvendetesen vétett tudomást Tauszik elnök azon jelentése, hogy nov. 18-án a kamara köz-működésével Marosvásárhelyt ipari hitel-szövetkezet alakított. Berenczey Istvánnak a vármegyei házi ipar fejlesztési céljából szerkesztett emlékiratát pertólással terjeszti vissza Marostorda vármegye alispánjához, az eszmét üdvönek es megfelelő tőke biztosítása mellett a siker reményével megvalósíthatónak nyilvánítván. A javaslat keresztül viteléhez a kamara szerint egy minden körülményre kiterjedő üzem es üzleti terv, a magántőke bizalmának feleltése es állami támogatás szükséges. Érdeklődéssel tárgyalatott a kereskedelmi es iparosztály javaslata egy a kamara székelyhélén, létesítendő munka közvetítő intézet felállítására vonatkozólag.

Az ügyet behatóbb tanulmányozás es alapos előkészítés céljából egy bizottsághoz töltö a teljes ülés, melynek javaslata a keresk. miniszteriumhoz felterjesztetik. A székely munkakérdés es egyben a székely kivandorlás megakadályozására rendkívül fontos a kamara akciója, ohajtandó, hogy várt sikere legyen. Végül Dávidovits Ferencz es özv. Reich Károlyné kereskedőknek végeladási engedély megadását javasolván, a gyűlés az elnök üdvözlő szavai után véget ért.

Laptulajdonos:

GYÖRGYJAKAB ÖRÖKÖSE.

Györgyjakab Márton utóda,

DRESZNANDI VIKTOR,

könyvnyomdája, könyv-, papir-, írószer- és diszműáru kereskedése
Csikszeredában.

Elvállalok mindennemű nyomdai munkát, u. m.: **könyvek, füzetek, röpiratok, gyászjelentések, meghívók, falragaszok, tánczrendek, üzleti felhívások, hivatalos nyomtatványok** stb., nyomtatását legjutányosabb áron, választás szerint jóminőségű papíron és izléses kivitelben.

A dus nyomdai berendezés, a legszebb alaku és legesinosabb kiállítású betűk, a teljesen megbízható szakértő személyzet, minden időben képessé tesz, hogy még a legkényesebb igényeknek is a lehető leggyorsabban megfeleljek.

A rendelkezésemre álló **nagy papírraktár** arra is módot nyújt, hogy a különböző nyomtatványokat minden áremelés nélkül készíthessem, dacára annak, hogy a papíráru utóbbi időben több mint

45°-kal emelkedett,

sőt ujévtől kezdve a mindenki által eddig is mérsékeltnek ismert árakat is

LEJEBB SZÁLLITOM.

Nagyobb és tömegesebb megrendeléseknél hivatalok, iskolák, kereskedők üzletemberek és magánosok részére is árkedvezményt nyujtok.

Könyv-, papir-, író- és rajzszer, valamint diszműáru kereskedésemet a legnagyobb körültekintéssel és figyelemmel ujonan rendeztem be.

A használatban levő *iskolai tankönyvek, füzetek, irkák, író- és rajzszerek, a legjobb minőségű író- és rajzpapírok, kitűnő minőségű elegáns és dírtos levélpapírok üzletemben a legjutányosabb áron minden alkalommal kaphatók.*

Raktáron tartok *imakönyveket, regényeket, ifjusági iratokat, naptárakat a legnagyobb választékban.* — Ezenkívül bárki által kiadott és bárhol található könyveket az eredeti árban a lehető legrövidebb idő alatt megrendelek. Kiterjedt összeköttetéseimmél fogva e tekintetben a *legpontosabb kiszolgálást ígérhetem.* — Felhívom a nagyérdemű közönség figyelmét

bronz-, bőr-, fa- és japáni diszműáru és egyéb czikkeimre,

melyeket elsőrendű forrásokból beszerezve szintén a legjutányosabb áron vagyok képes kiszolgáltatni. Ilyenek: **névjegytartók és tárczák, varró-, dohányzó- és íróasztal készletek a legdiszesebb kiállításban, etazserek, fali f nyképtartók, kesztyű-, zsebkendő- és levélpapír dobozok, diszes kiállítású hőmérők, toll állványok, kézi és asztali tükrök, himző eszközök, fénykép keretek, fali disztárgyak celluloz, bronz és majolikából, diszes fénykép és levelezőlap albumok, emlékkönyvek, japáni kézi és disztési legyezők, tajték, borostyánkő és ezüst szivarszipkák, dohány, szivar és pénztárczák bőrből vagy fémből, burnót szelenczék, női kézi- és oldaltáskák, utazó bőröndök, zsebkések, óralánczok, ollók, ruha-, haj- és bajuszkéfék, túsük, szemüvegek stb. stb.**

nyomtatványokból nagy raktárt tartok

melyre mély tisztelettel felhívom a *hivatalok, főtisztelendő papság, tanító, községi és könjegyző urak becses figyelmét.* — A felsorolt tárgyakon kívül nagy választékban kaphatók:

Rózsalevelek és selyempapírok, Ima- és Képes könyvek a legdiszesebb kivitelben.

Magamat a nagyérdemű közönség becses figyelmébe és pártfogásába ajánlva, maradok
Csikszereda, 1900. december hóban

legkittünőbb tisztelettel

GYÖRGYJAKAB MÁRTON UTÓDA, Dresznándt Viktor.